

Na temelju članka 116. stavka 5. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 145/24 i 151/25) i članka 41. točke 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21, 11/21 - pročišćeni tekst i 16/22), Gradska skupština Grada Zagreba, na ----- sjednici,-----2026., donijela je

ODLUKU o visini spomeničke rente

Članak 1.

Ovom se odlukom propisuju uvjeti za plaćanje spomeničke rente na području Grada Zagreba, osobito:

- obveznici plaćanja spomeničke rente,
- visina spomeničke rente za obavljanje gospodarske djelatnosti:
- u objektima za koje je rješenjem utvrđeno svojstvo nepokretnoga kulturnog dobra ili koji su rješenjem stavljeni pod preventivnu zaštitu (u daljnjem tekstu: pojedinačna kulturna dobra),
- u objektima na području kulturnopovijesnih cjelina za koje je rješenjem utvrđeno svojstvo kulturnog dobra ili koje su rješenjem stavljene pod preventivnu zaštitu (u daljnjem tekstu: kulturnopovijesne cjeline),
- način plaćanja rente.

Članak 2.

Obveznici plaćanja spomeničke rente su fizičke i pravne osobe koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a obavljaju gospodarsku djelatnost u pojedinačnom kulturnom dobru ili na području kulturnopovijesne cjeline.

Članak 3.

Visina spomeničke rente ovisi o:

- veličini korisne površine poslovnog prostora;
- spomeničkom statusu objekta u kojem se nalazi poslovni prostor, ovisno o tome nalazi li se poslovni prostor u pojedinačnom kulturnom dobru ili u objektu koji nije pojedinačno kulturno dobro ali je na području zone zaštite 'A' ili 'B kulturnopovijesne cjeline;
- najužoj trgovačkoj zoni unutar zone "A" kulturnopovijesne cjeline koja odgovara 0. i I. zoni određenoj za utvrđivanje zakupnine za poslovni prostor, označenoj u ovoj odluci kao zona "A1", za razliku od ostalog dijela označenog kao zona "A2";
- djelatnosti koja se u poslovnom prostoru obavlja.

Članak 4.

U pojedinačnom kulturnom dobru visina spomeničke rente prema veličini korisne površine poslovnog prostora, mjesečno iznosi:

- 0,53 eura/m² do 200 m²;
- 0,40 eura/m² od 200 m² do 1000 m²;
- 0,26 eura/m² iznad 1000 m².

U kulturnopovijesnoj cjelini visina spomeničke rente prema veličini korisne površine poslovnog prostora i prema zoni zaštite, mjesečno iznosi:

1. U zoni zaštite 'A'

- u dijelu 'A1'
 - 0,53 eura/m² do 200 m²;
 - 0,40 eura/m² od 200 m² do 1000 m²;
 - 0,26 eura/m² iznad 1000 m².
- u dijelu 'A2'
 - 0,33 eura/m² do 200 m²;
 - 0,20 eura/m² od 200 m² do 1000 m²;
 - 0,13 eura/m² iznad 1000 m².

2. U zoni zaštite 'B'

- 0,13 eura/m² bez obzira na veličinu korisne površine poslovnog prostora.

Članak 5.

Za poslovni prostor u pojedinačnom kulturnom dobru, koji je ujedno i na području kulturnopovijesne cjeline, obveznik spomeničke rente plaća spomeničku rentu određenu u članku 4. stavku 1. ove odluke.

Fizičke i pravne osobe koje u svom sastavu imaju poslovne jedinice koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturnopovijesne cjeline obveznici su spomeničke rente za svaku poslovnu jedinicu u visini utvrđenoj ovom odlukom.

Članak 6.

Iznimno od članka 4. stavka 1. ove odluke spomeničku rentu u iznosu od 0,53 eura mjesečno po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora plaćaju fizičke i pravne osobe koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a obavljaju sljedeće djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti:

- Trgovina na veliko duhanskim proizvodima;
- Trgovina na veliko krutim, tekućim i plinovitim gorivima i srodnim proizvodima;
- Trgovina na veliko elektroničkim telekomunikacijskim dijelovima;
- Trgovina na malo telekomunikacijskom opremom u specijaliziranim prodavaonicama;
- Telekomunikacije (osim održavanja komunikacijske mreže i prijenosa radijskog i televizijskog programa);
- Novčarsko posredovanje;
- Ostale financijske uslužne djelatnosti (osim osiguranja i mirovinskih fondova);
- Osiguranje (osim obveznog osiguranja i mirovinskih fondova);
- Pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga (osim osiguranja i mirovinskih fondova);
- Pomoćne djelatnosti u osiguranju (osim u mirovinskim fondovima);
- Pravne djelatnosti;
- Agencije za promidžbu (reklamu i propagandu);
- Djelatnosti kockanja i klađenja.

Članak 7.

Iznimno od članka 4. ove odluke obveznici plaćanja spomeničke koji obavljaju tradicijske i deficitarne obrte plaćaju spomeničku rentu u visini od 0,13 eura mjesečno po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora bez obzira na to nalazi li se poslovni prostor u pojedinačnom kulturnom dobru ili na području kulturnopovijesne cjeline.

Obveznici iz stavka 1. ove odluke, koji obavljaju tradicijske i deficitarne obrte, ako im je pretežita djelatnost prerađivačka ili proizvodna, oslobođeni su plaćanja spomeničke rente.

Tradicijским obrtima smatraju se obrti koji se obavljaju na tradicijski način upotrebom tradicijskih materijala i tehnologije prilikom proizvodnje i popravaka: cvječar i izrada umjetnog cvjeća, fotograf, izrada slika na porculanu, brijač, frizer-vlasuljar, frizer, keramičar, klesar, krovopokrivač, bunardžija, obrada kamena, pećar-keramičar, tesar, zidar, bojanje predmeta od tekstila i kože, kišobranar, izrada muških šešira, izrada ženskih šešira, izrada kapa, izrada rublja, steznika i pojasa, izrada narodnih nošnji, presvlačenje dugmadi, ćilimar, pozamanterija, tkalac, izrada čipki, krojač (šifra 1536), vunovlačar, knjigoveža, kartonažer, litograf, tisak, krznar, kožuhar, limar, bravar, kovač, žicopletač i žlicar, izrada fenjera, bruslač-oštrač, ljevač, potkivač, puškar, pekar, postolar, opančar, soboslikar, staklar, staklopuhač, staklobrusač, duborezač, kolar, bačvar, košarač i pletar, popravak stilskog i ostalog namještaja-stolar, restauriranje namještaja, izrada igračkaka i ukrasnih predmeta od drva, tapetar, torbar, remenar, rukavičar, urar, vezilje i poplunari, zlatar, četkar, izrada duhačkih instrumenata, izrada gudačkih i tržačkih instrumenata, izrada muzičkih instrumenata s klavijaturom, ugađanje glasovira, mesari i kobasičari, dimnjačar, užar, izrada dječjih igračkaka, izrada vaga, izrada sita, izrada nalivpera, izrada lutaka, svječar i medar, mlinar, prerada spužvi, lončar, proizvodnja mlinskih kamena, izrada i popravak čamaca, izrada vesla, prerada drvenih šiba, izrada predmeta od komušine, čišćenje i češljanje starih užeta, učinanje opančane kože, samaraš, restauriranje umjetničkih djela, ljevači umjetnina, uzgoj pčela, proizvodnja meda i pčelinjeg voska.

Tradicijским obrtima smatraju se i obrti kojima je rješenjem utvrđeno svojstvo nematerijalnoga kulturnog dobra ili su rješenjem stavljeni pod preventivnu zaštitu.

Deficitarnim obrtima na području Grada Zagreba smatraju se obrti koje kao deficitarne za svaku godinu utvrdi Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Zagreb.

Obveznici spomeničke rente koji obavljaju tradicijski obrt, deficitarni obrt i obrt kojemu je rješenjem utvrđeno svojstvo nematerijalnoga kulturnog dobra ili su rješenjem stavljeni pod preventivnu zaštitu ostvaruju pravo na subvenciju sukladno Programu poticaja razvoja obrta malog i srednjeg poduzetništva u Gradu Zagrebu.

Članak 8.

Korisnici koncesije na kulturnom dobru te fizičke i pravne osobe koje obavljaju prerađivačku ili proizvodnu djelatnost kao pretežitu djelatnost oslobođeni su plaćanja spomeničke rente po osnovi obavljanja gospodarske djelatnosti u nepokretnome kulturnom dobru ili na području kulturnopovijesne cjeline.

Članak 9.

Gradsko upravno tijelo u djelokrugu kojeg su poslovi zaštite kulturne baštine svaku promjenu glede spomeničkog statusa pojedinačnoga kulturnog dobra i kulturnopovijesne cjeline, a koja utječe na plaćanje spomeničke rente, dostavit će gradskome upravnom tijelu u djelokrugu kojeg su poslovi komunalnog gospodarstva.

Članak 10.

Gradonačelnik Grada Zagreba donijet će provedbene akte radi korištenja sredstava spomeničke rente.

Članak 11.

Rješenje o godišnjem iznosu spomeničke rente donosi gradsko upravno tijelo u djelokrugu kojeg su poslovi komunalnog gospodarstva u prvom tromjesečju godine za koju spomeničku rentu utvrđuje.

Utvrđeni godišnji iznos spomeničke rente iskazuje se u četiri tromjesečna iznosa te se spomenička renta plaća u godišnjem iznosu u roku od 15 dana od dostave rješenja, odnosno u tromjesečnim iznosima tako da se I. tromjesečje plaća u roku od 15 dana od dostave rješenja, a ostala tri do 15. u posljednjem mjesecu svakog idućeg tromjesečja.

Članak 12.

Stupanjem na snagu ove odluke prestaje vrijediti Odluka o visini spomeničke rente (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/03, 20/04, 4/05, 6/05,16/07 i 29/22 – pročišćeni tekst).

Članak 13.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana nakon objave u Službenom glasniku Grada Zagreba.

KLASA:
URBROJ:
Zagreb,

**PREDSJEDNIK
GRADSKE SKUPŠTINE**

Matej Mišić, mag. iur.

OBRAZLOŽENJE

Prijedloga Odluke o visini spomeničke rente

I. Pravni temelj za donošenje odluke

Ovlaštenje Gradske skupštine Grada Zagreba za donošenje Odluke o visini spomeničke rente sadržano je u odredbi članka 116. stavka 5. novog Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (145/24 i 151/25) kojom je propisao da visinu spomeničke rente propisuje svojom odlukom Grad Zagreb, grad ili općina, te članka 41. točke 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21, 11/21 – pročišćeni tekst i 16/22) kojom se propisuje da Gradska skupština donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

II. Ocjena stanja i osnovna pitanja koja se uređuju Odlukom o visini spomeničke rente

Prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, sufinanciranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara osigurava se iz spomeničke rente kroz gradski/općinski proračun te jedinice lokalne samouprave imaju zakonsku obvezu donijeti opći akt kojim, prema svojim posebnostima i potrebama, vrše rangiranje obveznika spomeničke rente i specifikaciju pojedinih djelatnosti i prema tome propisuju visinu spomeničke rente, a u rasponu i prema kriterijima određenim Zakonom.

Odlukom o visini spomeničke rente (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/10, 4/11, 2/15, i 29/22 – pročišćeni tekst), utvrđena je obveza plaćanja spomeničke rente sukladno odredbi članka 116. stavka 4. novog Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i propisana visina spomeničke rente u rasponu od 0,13 do 0,53 eura po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora, a prema kriteriju spomeničke vrijednosti i to za pojedinačna kulturna dobra i posebno za poslovne prostore na području kulturno-povijesne cjeline prema zoniranju spomeničke vrijednosti prostora te kriteriji plaćanja spomeničke rente za obveznike koji obavljaju tradicijske, deficitarne, proizvodne obrte i obrte za koje je utvrđeno svojstvo kulturnog dobra.

U članku 3. Odluke o visini spomeničke rente propisuje se da visina spomeničke rente ovisi o veličini korisne površine poslovnog prostora, djelatnosti koja se obavlja u poslovnom prostoru, te spomeničkom statusu objekta u kojem se nalazi poslovni prostor, ovisno o tome nalazi li se poslovni prostor u pojedinačno zaštićenom kulturnom dobru ili u objektu koji nije pojedinačno kulturno dobro ali je na području zone zaštite „A“ ili „B“ kulturno-povijesne cjeline.

III. Sredstva potrebna za provođenje odluke

Za provođenje ove odluke nije potrebno osigurati dodatna sredstava u proračunu Grada Zagreba.

IV. Obrazloženje odredbe Prijedloga Odluke o visini spomeničkoj renti

Članak 1. propisuje uvjete za plaćanje spomeničke rente na području Grada Zagreba.

Članak 2. propisuje da su obveznici plaćanja spomeničke rente fizičke i pravne osobe koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit.

Članak 3. propisuje visinu spomeničke rente u rasponu od 0,13 do 0,53 eura prema veličini korisne površine poslovnog prostora u pojedinačno zaštićenim kulturnim dobrima, u zoni „A“ i „A1“ kulturno-povijesne cjeline, te u zoni „B“. Visina plaćanja po zonama utvrđena je sukladno Zaključku o kriterijima za određivanje zakupnine za poslovni prostor (Službeni glasnik Grada Zagreba 14/23, 39/23 i 3/24).

Članak 4. usklađuje najviši iznos spomeničke rente u iznosu od 0,53 eura po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koje plaćaju fizičke i pravne osobe koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a obavljaju određene djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti.

Članak 5. propisuje da su fizičke i pravne osobe koje imaju više poslovnih jedinica obveznici plaćanja spomeničke rente za svaku poslovnu jedinicu.

Članak 6. propisuje da spomeničku rentu u iznosu od 0,53 eura mjesečno po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora plaćaju pravne i fizičke osobe koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a obavljaju djelatnosti nabrojene prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti.

Članci 7. i 8. propisuju koji obveznici su oslobođeni od plaćanja spomeničke rente po osnovi obavljanja gospodarske djelatnosti.

Članak 9. propisuje da će gradsko upravno tijelo nadležno za zaštitu kulturne baštine svaku promjenu glede spomeničkog statusa kulturnog dobra ili kulturno povijesne cjeline dostavljati gradskom upravnom tijelu u djelokrugu kojeg su poslovi komunalnog redarstva.

Članak 10. propisuje da će gradonačelnik Grada Zagreba donijeti provedbene akte radi korištenja sredstava spomeničke rente.

Članak 11. propisuje nadležnost gradskog upravnog tijela u djelokrugu kojeg su poslovi komunalnog redarstva za donošenje rješenja o godišnjem iznosu spomeničke rente te načinu plaćanja utvrđenog iznosa.

Članak 12. propisuje da stupanjem na snagu ove Odluke prestaje vrijediti Odluka o visini spomeničke rente (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/03, 20/04, 4/05, 6/05, 16/07 i 29/22 – pročišćeni tekst).

Članak 13. propisuje se dan stupanja na snagu ove Odluke sukladno članku 119. stavku 1. Poslovnika Gradske skupštine Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 15/23).